

Întâmplări duhovnicești

Fratele Ioan
București, martie, 2005

Părintele Ghelasie își construise câteva bordeie într-o grădină a mănăstirii, pe un delușor, nu departe de biserică. În unele ținea cărți, în altele locuia el și câteodată mai găzduia pe prietenii care îl vizitau. Tot acolo avea și câțiva stupi. „Dintre toate animalele pe care le crește omul, alina e cea mai potrivită cu călugăria”, îmi spunea el. Primise ascultarea de a crește albine de la un părinte bătrân, care îl învățase meșteșugul albinăritului și care se mutase la cele veșnice.

„Îți plac albinele, frate?” m-a întrebat avva Ghelasie, atunci când m-a găzduit pentru prima dată la bordeiele lui. Le admirasem întotdeauna pe micile lucrătoare înaripate pentru multele lor calități dar, ca un necunoscător ce eram, mă temeam totodată de înțepătura lor. „Să nu-ți fie frică de ele, că nu fac nici un rău, dacă nu sunt atacate”, mi-a explicat părintele. „Ele cu treaba lor, noi cu treaba noastră”.

Mă obișnuisem cu albinele, veneam și plecam de la căsuța de lemn a părintelui, trecând printre albinele care roiau în jurul stupilor, fără să se sinchisească de mine. Obișnuiam să stau ore întregi în grădina aceea de vis, culcat în iarba înaltă, printre pruni bătrâni și mă întrebam: „Oare așa arată raiul?”. De la una, la alta, gândul meu ajunsese la necazurile vieții și cu deosebire la cei care le produc celorlalți.

Mă întrebam, de pildă, de ce nu face oare Dumnezeu cu cei mai răi oameni astăzi, ceea ce a făcut cu unii din Vechiul Testament, pe care i-a pierdut în mod exemplar, ca să vadă toată omenirea dreptatea și puterea Lui. Toate statele au legi împotriva călcătorilor de lege, dar nu sunt aplicate cum se cuvine. Ori legile omenești sunt, într-un fel sau altul, tot de la Dumnezeu.

E adevărat, Mântuitorul a spus să ne iubim vrăjmașii. Dar putem oare să-i iertăm și pe aceia care uneltesc zi și nopți numai rele și blestemății și vor să distrugă tot binele de pe acest pământ? Trebuie să fim cu băgare de seamă, ca nu cumva, înțelegând greșit Legea cea nouă, să stăm cu mâinile legate în fața răului și să ajungem să ne plângem prostia, precum femeile din povestea lui Ion Creangă cu drobul de sare. Omul e făcut să acționeze potrivit condițiilor concrete ale vieții, de aceea i-a dat Dumnezeu libertatea voinței.

Dacă, de pildă, un neam străin vine cu război împotriva noastră, ce vom face? Ne vom apăra și vom ucide, dacă este nevoie, căci Dumnezeu nu ne va porunci să stăm și să ne lăsăm călcați în picioare. Dar ceea ce fac cei răi împotriva noastră, nu tot război se cheamă? Însă acest război se duce cu arme foarte ascunse și viclene, tocmai ca să nu putem să ne apărăm așa cum ar trebui. Și cine dintre cumpliții persecutori comuniști a pierit în mod exemplar pentru toată tagma lui de criminali și jefuitori? Iar dacă nu se întâmplă asta, este pentru că noi, cei ce vrem binele, nu o cerem în mod expres de la Dumnezeu.

Și cuprins de un elan brusc, m-am ridicat în picioare și întorcându-mă cu fața către biserică, m-am închinat zicând: „O, Doamne, stârpește-i Tu însuși pe cei care ne

urmăresc și ne persecută pe noi, cei care ne închinăm Ție, ca să nu facem păcat, căci nu împotriva noastră, ci împotriva Ta este ura lor!”

De-abia am terminat de rostit în gând aceste cuvinte, că îndată am auzit un glas răsunând ca un bubuit îndepărtat și părând să vină dinspre turla cea mare a bisericii, care spuse: „Cum îndrăznești, ticălosule, ca venind aici, în locul acesta sfânt, să-ți verși veninul răutății tale?”; și tocmai când mă întrebam, cutremurându-mă, ce fusese aceasta, dinspre stupi începu brusc să se agite un mic grup de albine, zburând haotic și bâzâind tare, și din el se desprinsă, sub ochii mei, o albină care, cu iuțea glonțului, mi se înfipse în părul din creștetul capului.

Înainte să pot reacționa, am simțit o înțepătură cumplită, de parcă nu o albină, ci zeci de albine m-ar fi înțepat deodată în același loc. Atât de puternică a fost durerea, încât am căzut efectiv la pământ, scoțând un strigăt de durere. Părintele Ghelasie, care apăruse brusc, nu știu de unde, se grăbi către mine și-mi cercetă îngrijorat locul unde mă înțepase albina. Mi-a scos repede cu unghiile acul care rămăsese înfipt în pielea capului și mi-a pus o compresă cu apă rece.

Apoi, după ce durerea s-a mai atenuat și mi-am revenit cât de cât din buimăceala șocului acela, mă privi cu un chip straniu, pe care se citeau frica mistică și o gravă bănuială și mă întrebă: „Spune repede, ce ai făcut?”. Mai uimitor decât ceea ce mi se întâmplase era faptul că părintele părea să știe totul. I-am relatat ceea ce gândisem cu câteva clipe mai devreme.

„Cere-ți iertare de la Dumnezeu, fiule, și să-ți fie învățătură de minte, ca să nu mai gândești niciodată de rău!” Și după ce m-am închinat, mă închină și el cu semnul crucii pe creștetul capului. Apoi se întoarse și plecă fără să mai spună vreun cuvânt.

Într-una din călătoriile mele solitare prin munți, reușisem să traversez tot masivul Capățâni, venind dinspre Voineasa, și intenționez să poposesc câteva zile la Frăsinei, la Avva Ghelasie. Drumul acesta, deloc ușor, era pentru mine o asceză purificatoare, care mă ajuta să ajung cât de cât în starea potrivită pentru locul acesta sfânt.

Am trecut prin Olănești, apoi am urcat niște dealuri și mă aflam la vreo trei kilometri de mânăstire, mergând pe marginea unei văioage înguste și adânci, pe fundul căreia curgea un râșor. La una din cotiturile drumului m-am oprit câteva clipe ca să admir priveliștea ce se deschidea sub mine, într-o sălbatică frumusețe.

Jos de tot, pe o albie de piatră, apa curgea veselă, făcând mici cascade încântătoare. O răcoare îmbietoare urca până la mine, încât am simțit imboldul de a mă coborî până la apa aceea, ca să mă răcoresc de arșița soarelui de după-amiază, care mă torturase nemiloasă până atunci. Dar râpa era foarte adâncă, fără nici o potecă de acces. Mi-ar fi trebuit o coardă ca să pot coborî până jos.

M-am consolată cu gândul ca până la mânăstire nu mai era mult, aveam destulă vreme să mă răcoresc și să mă odihnesc după aceea. Mi-am încărcat în spate cu regret rucsacul ucigător de greu și am pornit din nou la drum, urmând poteca ce urca pe marginea prăpastiei. Ajunsesem la un moment dat în punctul cel mai înalt al abruptului și m-am mai oprit încă o dată, ca să admir frumusețea locului.

În minte îmi răsunară cuvintele: „Unde te grăbești pe căldura asta? Și monahii sunt la odihnă acum, lasă-i și pe ei să-și facă siesta. N-ai nimic de pierdut dacă te cobori nițel ca să te răcorești!” M-aș fi coborât, dar cum? Pentru asta era nevoie de echipament, nu glumă. Dar merita oare atâta osteneală pentru o gură de apă?

„Ți-e frică? Ai umblat doar prin locuri mult mai periculoase decât acesta, continua gândul să mă persuadeze. N-ai nevoie de nici o coardă, doar de curaj!”

Asta-i bună, mi-am zis eu, mirat și înciudat în același timp. Ce m-o fi apucat? Așa își face omul singur de lucru și dă de necaz. Totuși m-am aplecat, ținându-mă de un copăcel, ca să văd ce prize aș fi putut să folosesc pentru o eventuală coborâre. Dar după ce am cercetat peretele de stâncă, mi-am zis că o asemenea încercare ar fi fost nebunie curată.

„Nu trebuie să te chiniești degeaba, îmi vorbea mai departe gândul. Nu știi că în locul acesta ești apărat de sus, prin puterea Sfântului Calinic? Ascultă-mă, fă încercarea și vei vedea că nu ți se va întâmpla nimic!”

Înțelegeam, desigur, despre ce încercare ar fi fost vorba, că doar gândul se afla în mintea mea. Dar dacă se afla acolo, nu însemna și că era al meu... Am devenit brusc circumspect. Deja știam ce va spune gândul în clipa următoare și îl pândeam, zicându-mi: „Dacă e de la mine, nu are rost să-mi spună ceea ce știi deja”. Dar gândul a rostit sentențios: „Îngerii te vor purta pe aripile lor și nu vei lovi de piatră piciorul tău, doar așa este scris! Hai, încearcă cu curaj!”.

Atunci o altă voce lăuntrică, cea de-a treia, interveni: „Dacă îți vorbește cum i-a vorbit Mântuitorului, răspunde-i și tu ca Mântuitorul: *piei, satană, din calea mea, că de la început ai fost mincinos și ucigaș de oameni!*”

Eram uluit de acest dialog care avea loc în propria mea minte, de parcă aș fi fost terenul unei înfruntări între niște entități nevăzute. Deși primisem clar dovada mai devreme, tot nu-mi venea să cred că gândul dintâi era străin de mine. Cine știe câte taine ascunde mintea asta a noastră, poate că există niște disimulări foarte subtile, de care nu avem habar. „Nu e mai simplu să crezi în învățătura Mântuitorului și a Sfinților, decât să te încurci singur în asemenea judecăți?” mă întrebă însă îndată cel de-al treilea gând.

„Chiar dacă nu vrei să cobori, măcar apropie-te nițel, ca să mă vezi... Că stau aici, singur-singurel, pe piatra asta și mă uit la apă, care tot curge la vale, de mii și mii de ani, de le-am pierdut șirul...”

Intenția de a mă apropia, ca și curiozitatea de a cerceta originea glasului acela veneau din mine, dar totodată o putere exterioară, mai mare decât mine, mă atrăgea ca un magnet către buza prăpastiei. M-am apropiat cât am putut mai mult, ținându-mă zdravăn de copăcelul crescut pe muchia peretelui. Eram conștient că făceam asta ca să-i dovedesc celui de jos că nu mi-era frică. Într-adevăr, la vreo douăzeci de metri sub locul unde mă aflam, pe un pat de prundiș, se vedea un bolovan mare, de formă aproape cubică, acoperit cu mușchi negru.

N-am văzut nimic altceva, dar am simțit că din locul acela venea ceva foarte urât, care parcă stătea să prindă formă. Mi-am făcut cruce cu limba și am început să spun *Tatăl nostru*, în timp ce mă retrăgeam cu precauție de lângă marginea prăpastiei. Foarte

curând am simțit o mare eliberare, ca și cum niște legături invizibile, care mă țineau prizonier, ar fi fost retezate dintr-o dată. Starea de urâciune dispăruse ca prin farmec.

Am pornit din nou la drum, gândindu-mă că îi voi povesti de această ispită părintelui Ghelasie, când am simțit deodată în nări un miros destul de puternic de ouă stricate. Am stat câteva clipe locului, încercând să localizez de unde venea miazma aceea puturoasă. „Poate că o fi vreun izvor cu apă sulfuroasă prin apropiere”, mi-am zis, deși știam bine că nu este așa.

M-am hotărât să grăbesc pasul, ca să trec cât mai repede de locul acela. Din pricina mersului, rucsacul din spatele meu se mișca în sus și în jos, iar curelele de susținere scoteau un scârțâit ritmic. Fără să vreau, atenția mi se fixă asupra acestui zgomot care avea darul să mă obsedeze, până când am început să aud efectiv în urechi, în ritmul aceluia scârțâit, cuvintele: „Dracu’ să te ia... Dracu’ să te ia...Dracu’ să te ia...” repetate la urechea mea de un glăscior subțire. Mi-am făcut semnul crucii și glăsciorul încetă. Am simțit o adevărată ușurare când, după o cotitură a drumului, apărură în sfârșit turlele de la biserica mânăstirii.

După ce i-am relatat părintelui Ghelasie experiența pe care o avusesem, acesta comentă în felul lui hâtru: „Păi ce făcuși, tăticule? Îl luași pe aghiută la plimbare?”

A trecut un an de la această întâmplare și mă aflam din nou la Frăsinei. Într-o seară, după Vecernie, mă plimbam prin curtea mânăstirii, când deodată m-am simțit apucat de braț de cineva aflat imediat în urma mea și am recunoscut îndată vocea părintelui Ghelasie, care-mi spuse confidențial: „Fiule, am și eu să te rog un lucru, dacă primești... Pe fratele nostru Antonie îl cunoști... uite-l colo, pe alee... trece acum printr-o ispită mare...Te rog, fă-ți pomană și du-te la el și spune-i întâmplarea pe care mi-ai povestit-o mie acum un an, pe vremea asta. O să-i fie de mare folos”.

Solicitarea părintelui m-a mirat și am dat să mă întorc către el pentru a-i cere lămuriri, dar îmi strânse brațul în semn că nu e nevoie și mă îndemnă printr-un gest blând, dar ferm, către cel despre care-mi vorbise. Am făcut doi pași, dar am întors totuși capul, nefiind convins că înțelesesem bine despre ce era vorba, dar mai ales pentru că eram surprins de faptul că simțisem în strânsoarea aceea o putere mult mai mare decât a mea, care nu se potrivea deloc cu persoana părintelui Ghelasie.

Nu mică mi-a fost mirarea când am constatat că părintele nu se afla în spatele meu. Nu departe de locul acela era o scară care ducea la chilii și mi-am zis că poate o luase pe acolo, deși nimeni n-ar fi putut să dispară atât de brusc. Acest fapt, împreună cu cererea făcută anterior, îmi creau o impresie foarte stranie. M-am dus totuși la fratele Antonie, care se plimba îngândurat pe aleea din fața intrării în mânăstire, privind absent crinii înalți, deschiși de curând, ce luceau slab în semiobscuritatea serii. Îl cunoșteam destul de bine pe fratele Antonie. Era un om pe care, dacă îl vedeai o dată, nu-l mai uitai. Avea o putere herculeană și, pentru calitățile lui fizice deosebite, se ocupa cu muncile cele mai grele ale mânăstirii. Tot el conducea și o camionetă, cu care transporta oameni și materiale pentru nevoile locului.

Apropiindu-mă de el, și-a întors capul, privindu-mă cu o expresie străină. Am remarcat că slăbise foarte mult și chipul lui își pierduse vitalitatea și forța pe care i-o cunoșteam. Omul părea bolnav, dar nu trupește, ci sufletește.

„Cum merge călugăria?” l-am întrebat eu, după ce am schimbat câteva cuvinte. „Ei, cum să fie, ea merge înainte și noi ne ținem după ea, atâta cât ne țin curelele...” răspunse el și am deslușit o nuanță amară în glasul lui.

„Frate, iartă-mă că te întreb, dar ți s-a întâmplat ceva? Pari foarte schimbat...”

„Sunteți bun de duhovnic”, zise el, privindu-mă cu simpatie și tristețe. „Am ceva, este adevărat, dar nu vine din afară, ci dinăuntru. E greu de explicat...”

Misiunea mea devenea din ce în ce mai delicată. Dacă insistam, s-ar fi putut ca omul să-și închipuie că voiam să-l trag de limbă. În cele din urmă, mi-am luat inima în dinți și i-am mărturisit cine și de ce mă trimisese să stau de vorbă cu el.

„Părintele Ghelasie?” întrebă fratele Antonie, sincer mirat. „Dar de unde să știe el de problema mea, pe care n-am mărturisit-o decât în fața duhovnicului?...”

Iată-mă implicat într-o problemă în care n-ar fi trebuit să intru, mi-am zis în ciudat pe mine însumi. Dar acum trebuia să merg înainte. I-am explicat că părintele Ghelasie fusese cât se poate de bine intenționat, crezând că eu aș fi putut fi de folos.

„La urma urmei, între frați creștini nu trebuie să existe ascunzișuri”, zise Antonie. „Eu sunt un om simplu, fără școală multă și nu mă pricep la vorbe. Pe scurt, iată ce este: de o vreme înapoi mă tot încercă un gând, că am să mor curând și nu mă simt pregătit. Duhovnicul meu zice că sunt ispitit de vrăjmașul, dar uite că au trecut niște luni de zile și gândul nu-mi dă pace, deși m-am spovedit și m-am împărtășit de câteva ori. Am făcut și un canon greu, ca să scap.

Ba încă într-o noapte, înainte de Miezonoptică, am visat un părinte bătrân, cu o barbă albă, frumoasă, care mi-a zis așa: „Măi Antonie, ai să treci printr-o cumpănă mare, vezi ce faci!”. Ei, de atunci s-a terminat cu liniștea mea. Nu mai dorm, nu mai mănânc ca lumea, ce mai, am ajuns din om neom. Până la urmă, fie ce-o vrea Dumnezeu, numai să nu mă mai chinui atât!”

„Părintele Ghelasie mi-a cerut să-ți povestesc ceva ce mi s-a întâmplat anul trecut, pe drumul către mănăstire...” am început eu, încurcat. I-am povestit experiența mea cu lux de amănunte. M-a ascultat tăcut până la capăt, dar nu eram deloc sigur că făcea vreo legătură între problema lui și povestea mea.

Se făcuse aproape întuneric, abia se mai vedea la doi pași. Niște fluturi foarte mari, dintr-o specie pe care n-o mai văzusem niciodată, se opreau în zbor deasupra corolei câte unui crin și-și introduceau în cupa lui un fel de trompă lungă și subțire, cu care sugeau nectarul. Era un spectacol inedit, insecta aceea mare stând pe loc în aer, ca și cum ar fi sfidat legile firii.

Fratele Antonie se cufundase din nou în izolarea lui. Mă rugă să-l iert, fiindcă îl așteptau treburile mănăstirii.

După masa de seară m-am întâlnit cu părintele Ghelasie. L-am anunțat că-mi îndeplinisem misiunea cât am putut de bine, dar că nu înțelegeam care era scopul ei. „Despre ce misiune vorbești, taticule?” făcu acesta oprindu-se locului, mirat. I-am reamintit de rugămintea lui de a vorbi cu fratele Antonie. Mirarea lui crescuse și mi-a

cerut detalii. I-am relatat cu lux de amănunte scena, simțindu-mă nițel luat peste picior.

„Mă fiule, crezi sau nu, treaba matale, dar după slujbă am vorbit cu părintele stareț în biserică și nu m-am mișcat de acolo până adineauri. Poți să-l întrebi, dacă vrei!”.

„Bine, dar e cu neputință... Doar era vocea cuvioșiei tale...” am exclamat eu, stupefiat.

„Ehei, fiule, pe aici, pe la noi se întâmplă multe și nu le putem cerceta pe toate”, făcu părintele, pe un ton împăciuitor. „Nu te tulbura. Deocamdată du-te și te odihnește nițel până la Miezonoptică. Mai stăm noi de vorbă”. Dar discuția n-a mai fost reluată, căci părintele era foarte ocupat și nu l-am mai văzut decât la plecare, când ne-am luat rămas bun.

Anul următor, venind din nou la Frăsinei, am rămas siderat, aflând de la avva Ghelasie că fratele Antonie murise cu câteva luni înainte, într-un accident stupid, în timp ce transporta niște oameni cu camioneta. Am cerut febril detalii, dar știam dinainte ce voi afla. Nefericita întâmplare se petrecuse exact pe drumul prăpăstios care făcea legătura cu Olăneștiul. Camioneta se apropiase prea mult de marginea râpei și terenul cedase. În cădere, cei trei oameni au scăpat ca prin urechile acului, doar cu câteva zgârieturi. Singurul care murise fusese Antonie. L-au găsit zăcând cu capul zdrobit, exact pe bolovanul acela, în formă de cub, din fundul văioagei.

Era toamna anului 1979, anul intrării mele în pâine, cum se zice. Trebuia să mă prezint deja la postul de inginer, dar tot mai amânam, precum condamnatul care trage de ultimele clipe de libertate. Simțeam nevoia intensă de a face o călătorie, un anumit drum către o destinație necunoscută, ca și cum numai astfel aș fi putut să-mi păstrez independența la care țineam atât de mult. Iubeam muntele, deci m-am hotărât să fac o excursie de unul singur într-unul din masivele unde nu mai fusesem niciodată.

Am intrat într-o librărie unde se găseau hărți turistice și tocmai mă pregăteam să aleg Făgărașul, când o putere ciudată, străină de mine, mi-a indicat o cărticică pe care scria Munții Căpățâni. A fost ca și cum un bătrân cu barbă albă, din spatele meu, mi-ar fi arătat-o cu degetul, spunându-mi ceva de genul: „Aici se găsește ceea ce cauți!”.

M-am întors, gata să-l întreb pe cel din spatele meu ce voia să zică, dar spre mirarea mea n-am văzut pe nimeni. Am cumpărat totuși cărticica și am plecat, puțin înciudat, ca atunci când faci ceva contra firii și intenției tale. Nici măcar nu știam bine unde se găsește acest masiv. Am socotit alegerea ca un fel de mână a soartei și peste două zile eram pregătit de plecare. Nu mi-am luat cortul, pentru că voiam să fiu cât mai liber cu putință. Acest început de octombrie era foarte frumos și nu se anunțaseră ploi. Apoi, judecând după hartă, era imposibil să nu întâlnesc ceva stâne prin zonă, unde m-aș fi putut adăposti la nevoie.

Dar, așa cum se întâmplă, socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg. În Călimănești cerul era mohorât și stătea să plouă. M-am decis totuși să plec la drum,

deoarece nu aveam decât puține zile la dispoziție, alegând un traseu care trebuia să mă ducă la una din stânele pe care le văzusem pe hartă. Pe la unsprezece, în timp ce urcam prin pădure, inevitabilul s-a produs. A început să plouă mărunț și a ținut-o așa vreun ceas. Apoi ploaia a devenit serioasă și a continuat toată după-amiaza.

După socoteala mea, ar fi trebuit să ajung deja pe platoul cu stâna, dar mă aflam încă în pădure. Hainele mele erau aproape ude și se facuse destul de frig. Au mai trecut alte ore chinuitoare prin ploaia care nu mai contenea, lumina începuse să scadă și tot nu ieșisem pe platou. Dacă nu găseam un adăpost în cel mult două ceasuri, eram condamnat să înnoptez în pădure.

Perspectiva nu era deloc veselă, ținând cont de faptul că nu aveam cort și era exclus să pot face un foc în condițiile acelea. Mi-am adunat puterile și am continuat să merg înainte, prin ceața care coborâse densă și împiedica vederea la o distanță mai mare de zece pași. După vreo jumătate de ceas am constatat însă cu stupeoare că ajunseseam iarăși într-un loc pe unde mai trecusem o dată. Abia atunci teama a început să se înfiripe în mine. Mă simțeam ca prins într-o cursă subtilă.

Ce nesăbuiță, să plec la drum într-o zonă complet necunoscută, de unul singur, îmi spuneam. Eram tot mai convins că o putere tainică mă adusese în acest loc, anume ca să mi se întâmple asta. Mă vedeam deja petrecând noaptea la rădăcina unui copac, ud learcă și tremurând de frig. Cel mai mult mă îngrijora însă lungimea nopții pe care o aveam de îndurat.

Ar fi fost o încercare destul de dificilă, dar eram convins că practica mea îndelungată în meditația Zen și în artele marțiale mă va ajuta să o trec cu bine. La urma urmei, poate că acesta era și scopul pentru care venisem aici – dorința mea subconștientă de a-mi testa aptitudinile fizice și spirituale. Dar dacă abia de acum înainte va urma adevărata încercare? Nu era greu să mă întâlnesc cu vreun urs flămând sau să-mi rup un picior. Sau cine știe ce alte primejdii necunoscute mă pândeau din pădurea aceea care nu se mai termina și peste care în curând va coborî noaptea.

Mersesem mai bine de zece ore și încălțămintească udă îmi provocase niște rosături dureroase. Din pricina oboselii, mintea îmi funcționa cu oarecare greutate. La urma urmei, totul ține de mental, îmi spuneam. Încercările lumii, lumea însăși, nu sunt decât un lanț de iluzii. Îmi tot repetam acest lucru în care crezusem ani de zile, dar experiența directă dovedea contrariul. Era ca și cum în mine s-ar fi aflat două persoane: una direct implicată în realitatea imediată pe care o trăiam, și a doua, care privea încurcătura celei dintâi impasibil și oarecum ironic.

Prima mă îndemna să fac tot ce-mi stătea în putință pentru a ieși din pădurea aceea înainte de lăsarea nopții; cea de-a doua, dimpotrivă, o acuza de lașitate pe cea dintâi, pentru că voia să evite încercarea. Rațiunea comună spunea că cea de-a doua avea dreptate, întrucât de vreme ce tot nu puteam face nimic ca să schimb situația, cel puțin să o accept cu seninătate.

Dar, straniu! Prima persoană afirma că tocmai această acceptare a încercării însemna de fapt cedarea în fața iluziei, și trebuia să recunosc că avea dreptate. Care din ele spunea adevărul? Prima era slabă, dar sinceră; cea de-a doua era puternică,

însă vicleană. Eram prins într-o dublă cursă, fizică și mentală, în care nimeni nu mă silise să intru și nici nu mă împiedica să ies, în afară de mine însumi.

Această stare a devenit brusc insuportabilă și atunci am simțit nevoia de ajutor. Era pentru prima dată în viața când mă recunoșteam învins și mă simțeam umilit. N-aș fi putut spune însă de ce: din pricina inferiorității părții slabe sau a superiorității părții viclene. Acesta a fost momentul când, pe fundalul zbuciumat al mentalului meu a început să sune clar numele de Maria.

Cineva, o a treia persoană necunoscută îmi repeta stăruitor să o chem în ajutor pe Maria. Partea indiferentă din mine zâmbi ironic în interior - iată, îmi spuneam, ce abil joc face acest mental al meu. Vrea cu tot dinadinsul să mă facă să mă simt ca un copil neajutorat, care strigă după mama la cea mai mică amenințare din exterior. Dar el, mentalul, știa bine rolul pe care îl avusese bunica în viața mea. Pentru că dintre toți pe ea o iubisem cel mai mult. Fusese pentru mine mai mult decât o mamă și eu pentru ea mai mult decât un fiu. De-aș putea să-mi iubesc copiii așa cum m-a iubit bunica mea!

Ce ciudaț, mă gândeam, într-adevăr, pe bunica o chema Maria... dar cum ar fi putut să mă ajute acum, de vreme ce era moartă de treisprezece ani? Glasul interior repeta cu stăruință: „Maria...Maria... cheam-o pe Maria, numai ea te poate ajuta... Astăzi e ziua ei, când împlinește toate rugămințile...”. Ziua bunicii mele... dar care din ele? Cea de naștere sau cea de deces? Cu siguranță eram foarte obosit și mintea începea să-mi joace renghiuri. Însă ce insistență ciudată! Ce ar fi trebuit să fac? Să încep să strig prin pădure, ca un ieșit din minți? Și pe cine? Totuși m-am supus, convins că făceam un act nebunesc, și punându-mi mâinile pâlnie la gură, am strigat: „Hei, mă aude cineva?” În același timp, am fost convins că aud prin pădure niște râsete batjocoritoare.

„Strig-o pe Maria, numai ea te poate ajuta, altfel nu mai ieși din locul acesta!” Vocea care rostise acest îndemn răsunase atât de clar din spatele meu, încât m-am întors brusc, simțind că-mi îngheață sângele în vine. Mi-a trecut prin minte că eram victima unor duhuri ale pădurii. Deodată am realizat că aceasta era primejdia care mi se pregătise. Față de care ploaia, frigul, lipsa de adăpost, urșii, nu erau decât niște amenințări minore.

Adevărații stăpâni ai pădurii acesteia erau niște ființe reale, nevăzute și foarte rele. Îmi urmăreau cea mai mică mișcare și așteptau, ca niște șacali blestemați, să colapsez, ca să se năpustească. Îi simțeam strângând cercul în jurul meu. Dar ce mi-ar fi putut face, la urma urmei? Nu erau decât niște duhuri, fără consistență materială, mă încurajam eu. Toată lupta se ducea, de fapt, pe plan mental. Dar unde se termină fizicul și unde începe mentalul? Care este reduta pe care trebuia să o apăr?

Nu eram pregătit să răspund la această întrebare. Iată o înfruntare în care nici meditația Zen, nici artele marțiale nu-mi erau de nici un folos. Lupta aceasta nu putea fi dusă decât din afara mea, de către un duh superior. Înțelegând aceasta într-o clipită, mi-am învins toate reținerile și am strigat din străfundul inimii, ca un copil neajutorat: „Maria, ajută-mă!”.

Am repetat chemarea de câteva ori, cu gândul la bunica mea defunctă, luptându-mă cu un sentiment acut de absurd. Percepeam limpede râsetele și îngânările batjocoritoare, mai depărtate sau mai apropiate, care însoțeau fiecare chemare.

„Nu pe bunica ta, ci pe Preasfânta Fecioară Maria trebuie s-o chemi!” îmi spuse glasul din spatele meu. Minte mea refuza să înțeleagă și am continuat să o invoc pe bunica, până când, la un moment dat, în ceața din fața mea am văzut, ca prin vis, silueta unei femei înveșmântate într-un halat lung și cernit. Un sentiment vechi și puternic mi-a invadat sufletul, căci o recunoscusem, fără doar și poate, pe cea care mă crescuse.

„Totul este un vis” mi-am zis, dar sentimentul acela pe care nu-l mai trăisem de când eram copil nu mă părăsea. Bunica, dacă ea era cu adevărat, avea o atitudine absentă, neomenească. Cred că erau cu ea unul sau doi însoțitori, pe care nu-i vedeam, ci mai mult îi ghiceam. „Bunico, tu ești?...” am îngăimat, cu glasul înecat. „Ai venit atâta cale, mamă, ca să ne întâlnim aici...” răspunse ea și i-am recunoscut vocea, deși nu părea să vină de la cea din fața mea, ci din altă parte, ca de la o mare depărtare.

„Eu sunt prea mică, mamă, degeaba mă strigi pe mine, pentru că eu n-am puterea să te ajut. Pe Maica Domnului trebuie s-o chemi, astăzi este ziua ei...” . „Arătați-mi drumul, nu vreau altceva decât să mi se arate drumul!” am exclamat, dar bunica nu mai vorbea cu mine, ci părea să se sfătuiască acum cu persoana din spatele meu. Acesta spunea că nu mă poate ajuta, deoarece nu voiam să mă rog eu însumi. Atunci bunica mi se adresă cu un glas care vibra de dragoste: „Mamă, ascultă-mă ca atunci când erai mic și mergeai cu mine la biserică, și erai credincios... Trebuie să te rogi tu însuși Maicii Domnului ca să fii ajutat, fiindcă astăzi este ziua ei, când nu trece nici o rugăciune cu vederea...”.

Mai mult împins de îndemnurile ei, m-am supus și am zis cu glas tare: „Prea Sfântă Fecioară Maria, ajută-mă!” Cei doi s-au arătat bucuroși nespun și mă îndemneau să repet rugăciunea iar și iar, ceea ce am făcut fără să fiu prea convins că ceea ce se petrecea avea vreo realitate în afara mea.

„Mă voi trezi din visul acesta și totul va reintra în normal”, îmi spuneam, dar hainele mele ude, durerea de la picioare, greutatea rucsacului alcătuiau un complex de senzații care nu voia să dispară. Aceasta era așadar realitatea. Care din ele? Eram prizonierul pădurii sau al minții mele? Eram prea obosit ca să mai pot cerceta. Bunica și celălalt se rugau ei înșiși pentru mine. Deodată au început să se bucure din nou și bunica făcea metanii, așa cum o văzusem făcând de atâtea ori pe vremea când eram copil.

Atunci am remarcat că ploaia se oprise și pădurea se luminase. Nu mai era atât de frig și ceața dispăruse. De undeva, de dincolo de copaci, dinspre ceea ce părea să fie un luminiș, se auzea un glas plăcut, de fată tânără, fredonând un cântecel popular. Deodată toată neliniștea mea dispăru ca prin farmec, ca și cum abia atunci m-aș fi trezit cu adevărat dintr-un coșmar. Eram înciudat pe mine însumi pentru slăbiciunea și nepriceperea mea, care mă făcuseră să mă învârtesc ore întregi prin pădurea aceea, la doi pași de o așezare care se afla cu siguranță în vale.

„Slăvită fii, Maică preabună”, rostea bunica și glasul ei era amestecat cu lacrimi. În ziua aceasta, în care toți credincioșii se roagă la picioarele tale, primește și rugăciunea noastră și ajută-l pe fiul meu, scapă-l de necazul în care a intrat, să nu-și primejduiască viața, că e tânăr!” Iar cel din spatele meu îmi șoptea plin de venerație: „Coboară-te în genunchi înaintea Maicii Domnului, păcătosule, că s-a ostenit să vină aici pentru tine!”.

Ascultam zăpăcit, fără să înțeleg despre cine vorbeau, pentru că nu vedeam pe nimeni. Deodată, fără veste, am văzut perfect aievea, la o distanță de câțiva metri de mine, o persoană feminină, înveșmântată într-un strai călugăresc de culoare brun închis, cu glugă. Chipul ei, deosebit de distins, de un oval perfect, era încadrat de marginea albă ca zăpada a mahramei. Părea să fi avut în jur de treizeci de ani.

Ceea ce m-a frapat imediat la persoana din fața mea era curăția desăvârșită, aproape neomenească, care răzbătea ca o lumină din toate detaliile înfățișării sale. Privirile mi s-au oprit, fără să pot spune de ce, pe brâul de piele cu cataramă pe care îl purta în jurul mijlocului. Atitudinea ei părea puțin distantă. Îi ghiceam caracterul puternic și extrem de sensibil, care putea trece de la o mare blândețe la o fermitate implacabilă. Nu înțelegeam cum își făcuse apariția atât de brusc în locul acela, dar părea să fi venit cu siguranță din direcția luminișului pe care îl observasem mai înainte.

„Cine mă tulbură de la rugăciune, în ziua aceasta în care trebuie să fiu alături de frații mei?” zise Maica, și glasul ei răsună extraordinar de plăcut, ca niște clopoței de argint. Atunci cel din spatele meu luă cuvântul, cerându-i iertare în modul cel mai ceremonios și mai înflorit pe care îl auzisem vreodată. Apoi îi explică motivul pentru care fusese chemată, amestecând în discursul său tot felul de laude și epitete alese, ca și cum s-ar fi adresat nu unei călugărițe de rând, ci unei persoane de rang foarte înalt. Limbajul pe care îl folosea era marcat de un puternic arhaism, de o proveniență imposibil de localizat.

Bunica mea s-a alăturat și ea rugămintelor celuilalt, făcând referiri la faptele minunate pe care Maica aceasta le săvârșise și pentru care era atât de venerată. În tot acest timp, ea mă privea fix, cercetător, și mă simțeam pătruns de privirea aceea până în adâncul sufletului, fără să mă pot ascunde nicăieri. Am încercat să rezist din mândrie, dar puterea ei era covârșitoare, fără să-și piardă blândețea, încât după un scurt timp mi-am plecat privirea, invadat de un sentiment profund de rușine și umilință.

„Spui că este fiul tău, dar acela a murit!” se adresă ea bunicii mele, referindu-se la unchiul meu, care murise la un an după ea. „Este adevărat, prea bună Maică, dar este ca și copilul meu, fiindcă eu l-am crescut” a răspuns bunica.

„Cât ai trăit, a fost apropiat de Dumnezeu, dar după ce ai murit, a uitat de credință. E neascultător și prin păcatele lui aduce jertfă celui rău. De aceea a fost adus aici. Ce folos este să se scape trupul, dacă sufletul va fi aruncat în iad?”. Frazele acestea cădeau asupra mea ca o judecată implacabilă, confirmându-mi parțial ceea ce înțelesesem deja și făcându-mă să mă înspăimânt.

Persoana din spatele meu împreună cu bunica nu se lăsară, reînnoindu-și rugăciunile cu și mai mare osârdie și cu cât o făceau mai mult, cu atât mă simțeam mai umilit. „Cazi în genunchi și roagă-te, păcătosule, că pentru tine a venit Maica Preasfântă!” îmi repeta el într-una la ureche. Am schițat gestul de a îngenunchea, dar m-am oprit în ciudat. Nu voiam să accept să îngenunchez înaintea unei femei, fie ea și maică stareță sau ce altă mărimă a cinului monahal din părțile acelea ar fi fost. Și apoi cum era să mă așez în noroiul acela?

Deși simțeam că ceea ce se întâmpla era de o importanță covârșitoare pentru mine, nu reușeam deloc să ies dintr-o stare de amorțeală nefirească ce pusese stăpânire pe trupul meu. „E tânăr, Maică, și a păcătuit din elanul tinereții, dar se va pocăi, deci iartă-l! Mă dau pe mine chezașă pentru el!” zicea bunica mea. „Nimeni nu-și poate pune sufletul chezaș pentru altul, nu știi asta?” răspunse Maica. „Zici că se va pocăi, dar pocăința vine din inima smerită, nu din cea învățată de mândrie deșartă!” și în timp ce vorbea, mă privea senin și distant.

„Apoi iertare și ajutor nu sunt eu vrednică să dau, ci numai Fiul meu. Dar fie, pentru că astăzi este ziua când nu vreau să las pe nimeni să plece rușinat de la mine, îl voi ruga pe Domnul și Stăpânul nostru să facă pentru el ceea ce mi-ați cerut. Să nu mai rătăcească prin pustietăți, ci să meargă devale, la frații mei, care se roagă acolo, și să ia de la ei învățătura cea bună!”.

Bunica și celălalt făceau metanii, mulțumind și îndemnându-mă și pe mine să mă închin până la pământ, laudând cu glas mare pe Dumnezeu și pe Maica, dar aceasta plecase la fel de brusc și de misterios precum venise. În schimb am auzit iarăși dinspre luminiș cântecelul fredonat de glasul cel tânăr de fată și am simțit în nări o mireasmă minunată, de pomi în floare.

„Cazi la pământ și sărută-i urmele, nerecunoscătorule, că nu le-a fost dat la mulți muritori să trăiască o zi ca aceasta!” mă admonesta glasul din spatele meu și dintr-o dată m-am trezit complet singur, îngenuncheat pe pământul reavăn al pădurii, care era acoperit de petale mici și albe de flori. Atunci am crezut din nou că visam ori că-mi pierdusem mințile. Totul nu fusese decât o înscenare absurdă? Dar luminișul de dincolo de copaci rămânea tot acolo, ca o realitate ce nu putea fi contestată.

Am mers automat în direcția aceea și, după ce am trecut de un deșeu, am rămas încremenit de bucurie: în fața mea se deschidea o vale largă, prin care șerpuia un drum de căruță ce se pierdea în umbrele serii. Eram consternat. Consultasem cel puțin de zece ori harta, încercând să găsesc o ieșire din pădure și nu văzusem nici un drum în apropiere de locurile prin care trecusem. O explicație ar fi fost că mă găseam în cu totul alt loc decât credeam, dar pentru asta ar fi trebuit să parcurg o distanță cu mult mai mare decât cea pe care o străbătusem, ținând cont de urcușuri și coborâșuri, de ploaie, de rotirea în cerc.

Dincolo de orice rațiune, înțelegeam că se petrecuse cu mine o minune extraordinară și că tot ceea ce văzusem și auzisem mai devreme fusese aieva. Dar încă refuzam să mă gândesc la adevărata semnificație a celor trăite, fiindcă mă umplea de o teamă mistică. M-a încercat pentru o clipă imboldul de a intra din nou în pădure,

ca să văd dacă recunoșteam locurile, dar m-a oprit gândul ca nu cumva prin această dovadă de necredință să pierd darul pe care îl promisem.

Seara cobora cu repeziciune și în cel mult o jumătate de oră urma să se lase întunericul. M-am așternut deci la drum, cu gândul de a ajunge cât mai curând la prima așezare omenească, care nu putea fi prea departe. Într-un ungher interior tot mai credeam că pe undeva, prin apropiere, trebuie să se găsească o mânăstire de maici, căci persoana sau vedenia care mă ajutase să ies la drum în felul acela de neînțeles vorbise de un lăcaș de rugăciune. Rosăturile de la picioare deveniseră adevărate răni, care îmi produceau la fiecare pas o durere foarte greu de suportat.

Căzuse întunericul și din vale bătea un vânt rece, care mă pătrundea prin hainele ude până la oase. Luna răsărise albă deasupra brazilor și strălucirea ei rece îmi accentua senzația de frig. Mergeam de o bucată bună de vreme, când mi se păru deodată că aud niște strigăte vagi, venind dinspre pădurea pe care o lăsasem în urmă, în susul dealului. Semănau cu hăuielile cu care se cheamă ciobanii, dar păreau să fie făcute fără nici un scop, ca un soi de batjocură.

Într-un loc atât de îndepărtat și la ora aceea, numai cu greu mi-aș fi putut închipui că ar fi vorba de un om. „Iarăși îmi joacă mintea farse” m-am gândit și mi-am propus să nu mă mai las atras în jocul acesta. Oricum, aici nu mai era pădure, nu aveam cum să mă mai rătăcesc – tot ce aveam de făcut era să țin drumul la vale. La un moment dat am simțit că în spatele meu se furișează cineva.

M-am oprit fulgerător și m-am întors, gata de orice. Luna plină răspândea o lumină suficientă ca să văd bine drumul din spatele meu. N-am sesizat nimic ciudat, așa că mi-am continuat drumul, convins că fusese vreun animal. Dar după nici zece pași am auzit niște cuvinte rostite precipitat, cu voce joasă, venind din niște desișuri pe lângă tocmai treceam. De data asta nu mi se mai păruse – cineva mă urmărea.

Am sărit iute într-o parte, mi-am dat jos rucsacul din spate și am scos un cuțit de vânătoare de care nu mă despărțeam niciodată la drum. Lama luci sinistru în lumina lunii. „Ce vrei să faci cu cuțitul împotriva duhurilor?” mă întrebă un personaj nevăzut, dar în care l-am recunoscut cu uimire pe bătrânul de la librărie. „Pune-l deoparte, să nu te facă să te tai singur!”.

În același timp se auzi clar un râset pițigăiat, de femeie, care mă făcu să îngheț. „Hei, cine e acolo? Ieși la iveală!” am strigat eu către desișul de unde venise râsetul, deși nu eram deloc în apele mele. „Nu face greșeala să vorbești cu ei!” se alarmă bătrânul cel nevăzut. „Prefă-te că n-ai auzit nimic și mergi mai departe! Nu se pot apropia de tine, pentru că ești sub apărare de sus, dar te pot ispiti. Să nu te lași!”.

Am ascultat și mi-am văzut de drum, cu toate că glasurile și râsetele batjocoritoare mă urmăreau tot timpul. Rosteau tot felul de măscări, obscenități, înjurături și amenințări la adresa mea, dar nu înțelegeam întotdeauna ceea ce spuneau, ca și cum ar fi vorbit în altă limbă; când se apropiau, când se îndepărtau, de parcă ar fi zburat prin văzduh cu mare iuțeală. Dacă n-ar fi fost teama intensă pe care mi-o produceau, aș fi crezut cu ușurință că sunt propriile mele gânduri, pe care nu le mai puteam stăpâni din pricina oboselii.

La un moment dat se petrecu ceva cu totul de necrezut: am auzit o fluierătură destul de clară, ca aceea pe care unii o produc suflând printre degete, și privind într-acolo, am văzut prin frunzișul unui fag înalt jucând mai multe flăcărui, ca de opaițe sau lumânări. „Vezi? Și noi ținem slujbă!” mi s-a părut că aud și ca o confirmare, urmară niște râsete vulgare și chicoteli.

Dacă aș fi putut, cred că aș fi rupt-o la fugă. Povestea din pădure se repeta, dar acum cel puțin aveam drumul, care mai devreme sau mai târziu urma să mă scoată la o așezare omenească. „De ce nu vrei să te rogi? Tot nu ți-a venit mintea la cap?” m-a apostrofat bătrânul. Inșă pentru mine, la ora aceea, rugăciunea nu avea un rol prea clar și am nesocotit sfatul.

De ce nu se ruga el, îmi ziceam, avea cu siguranță mai multă experiență decât mine și oricum, realitatea era una și aceeași pentru amândoi, ce importanță avea cine se ruga. Nu voiam altceva decât să ajung cât mai repede la un adăpost, printre oameni. Din fericire, la o cotitură a drumului, am zărit în depărtare o lumină. Una adevărată, după cum am ținut să mă asigur. În mai puțin de o jumătate de ceas mă aflam înaintea unei porți mari, luminată de un bec electric.

Am citit: „Sfânta mânăstire Frăsinei”. Câteva clipe am rămas încremenit, apoi m-am închinat: aveam acum prima confirmare obiectivă a faptului că Maica din pădure fusese cât se poate de reală. Atât de reală cât putea mintea mea să înțeleagă. Am parcurs un drum pietruit, în pantă, și am ajuns în dreptul unei alte porți mai mici.

De-abia am apăsat clanța, când din curtea de dincolo se auzi un glas omenesc, care mă întrebă: „Cine ești, mă tătucule, și de unde vii la ora asta?”. Apariția aceasta bruscă s-a legat cumva în mintea mea de ceea ce trăisem mai devreme și m-am încordat tot. Dacă era o altă cursă? Lumina galbenă a unei lanterne îmi luminează fața, apoi coborî examinându-mă de sus până jos și întârzie un timp pe hainele mele ude.

Am răsuflat ușurat – ajunseseam în sfârșit printre oameni. Aveam cu siguranță o înfățișare care trezea multe suspiciuni. I-am răspuns la întrebări celui care părea să fie un călugăr și i-am întins actul de identitate pe care mi-l ceruse. Apoi m-a condus într-o anexă a mânăstirii, o casă cu o încăpere mare, în care se aflau mai multe paturi.

După ce mi-am schimbat hainele ude, l-am privit mai bine pe călugărul care mă găzduise. Avea un chip mic și juvenil, ca de adolescent și o slăbiciune fizică surprinzătoare. Continua să mă examineze curios și bănuitor, mai ales după ce i-am mărturisit că nu ajunseseam în acest loc prin voința mea (desigur, am evitat la început să vorbesc despre Maica din pădure, ca să nu mă creadă vreun nebun).

Când a înțeles ca terminasem facultatea și eram inginer, s-a mai relaxat. „Ei, să mănânci ceva la noi, că ești venit de la drum lung și apoi să mergi să te închini la biserică, fiindcă astăzi e o zi mare”, zise el. Era Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului, o zi pe care mânăstirea aceea o cinstea în mod special, dar despre care nu auzisem nimic până atunci. Mi-au revenit în minte deodată cele auzite de la persoanele din pădure, despre ziua aceasta în care Preasfânta Fecioară nu trece cu vederea pe nimeni dintre cei care au nevoie de ajutorul ei. Primisem astfel a doua confirmare a faptului că tot ceea ce trăisem fusese real.

Monahul din fața mea nu era altul decât fratele Ghelasie, viitorul ieromonah, care urma să ocupe în viața mea un rol foarte important, așa zice chiar esențial. După ce l-am cunoscut mai bine, i-am povestit cu amănunte toată întâmplarea cu rătăcirea prin pădure și cu întâlnirea cu Maica Preasfântă, cu ajutorul căreia mă aflam acolo. Mi-a spus că nu eram singurul care o văzuse pe Maica Domnului prin părțile acelea și că s-a arătat de mai multe ori unor călugări, dar foarte rar mirenilor.

Preasfintei Fecioare îi plăceau împrejurimile acelea, deoarece mănăstirea Frăsinei, ca și Muntele Athos, era închinată ei. „Ai primit un dar mare de la Dumnezeu, frate”, mă încredință el. „Anume ai fost chemat de Dumnezeu aici, ca să pui început bun. Să nu uiți niciodată această întâmplare și să o povestești și copiilor și la toți apropiații frăției tale, ca să cunoască puterea rugăciunii Maicii Domnului”.

Am rămas vreo trei zile la Frăsinei, până ce mi s-au vindecat rănilor de la picioare și am fost din nou în stare să mă încălț cu bocancii pe care mi-i reparase fratele Ghelasie cu mâna lui. Acesta a fost începutul unei lungi prietenii cu părintele Ghelasie, care a durat douăzeci și patru de ani. O prietenie și o dragoste frățască pe care i-o voi purta întotdeauna și prin care sper ca Dumnezeu să mă facă să-l regăsesc dincolo.

Prin el mi s-a descoperit calea creștin-ortodoxă și de la el am primit cele mai alese daruri ale învățaturii ortodoxe. Prin el m-am apropiat din nou de Dumnezeu și de credință, de care uitasem aproape total după moartea bunicii mele. Prin el mi-am abandonat după cincisprezece ani profesiunea de inginer și am devenit profesor de Religie. Prin el și prin lăcașul sfânt al Mănăstirii Frăsinei am primit și alte descoperiri extraordinare, care mi-au marcat existența într-un chip care nu se mai poate șterge vreodată.

Avva Ghelasie s-a mutat la cele veșnice în timp ce un ucenic îi citea Acatistul Sfântului Acoperământ al Maicii Domnului, ajungând la cuvintele: „Făclie primitoare de lumină văzându-te pe tine la rugăciune în văzduh, în biserica din Vlaherne, poporul ce era de față a strigat: „De unde este nouă aceasta, ca să vină Maica Domnului nostru aici?”...

Odihnește-te printre fericiți, Părinte Ghelasie, și roagă-te și pentru noi, păcătoșii!

Avva Ghelasie stătea într-o zi de vorbă cu un mirean cu carte despre ispitele diavolului. Discuția fusese pornită de acesta din urmă, în legătură cu unele fapte reale care i se întâmplaseră în decursul vieții, în care recunoscuse, fără doar și poate, prezența și lucrarea celui rău. La această discuție mai lua parte și un alt părinte, care confirma prin tot ceea ce știa el însuși din scrieri, din fapte petrecute la mănăstire și din alte părți, că diavolul are o putere foarte mare, căreia nici un om nu-i poate sta împotrivă, dacă nu-l ajută Dumnezeu.

La un moment dat, părintele Ghelasie zise nițel ironic: „Da' văd că și-a găsit michiduță laudători, nu glumă!” Simțind aluzia, celălalt se grăbi să răspundă: „Nu

crede, părinte, că eu îl laud, Doamne ferește! Dar cuvioșia ta le cam iei așa, în derâdere, când sunt atâția părinți serioși care mărturisesc că nu e de joacă cu cel rău. Mai ales dacă îl lasă Dumnezeu să-și facă de cap cu câte unii, știe El de ce...Au fost apariții reale, oameni care l-au văzut, așa cum te văd eu pe mata! Se zice că dacă îl vezi direct, poți muri pe loc. Să te trezești cu el în față, în cine știe ce chip îngrozitor, atunci să te văd ce-ai face!”

„Ce să fac”, zise avva Ghelasie, cu un aer hâtru și zeflemitor. „I-aș zice: <Pleacă, bă, d’acilea, că tu ești minciună!>”.

Avva Ghelasie vorbea într-o zi despre ascultare și tăierea vocii. „Mulți înțeleg greșit cuvintele *toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm*, crezând că trebuie să se abandoneze total. Acest lucru este foarte bun, dacă e înțeles cum trebuie, dar poate fi și rău. Trebuie să-i dai jertfă lui Dumnezeu eul, nu sinele. Sinele este al tău, ți l-a dat Dumnezeu ție, nu ca să i-l dai înapoi. Chipul lăuntric Dumnezeu nu-l primește de jertfă. Omul are tendința de a cădea în fel și fel de scheme și modele, pe care și le face singur, apoi se miră de ce nu poate fi liber. Dumnezeu nu e schemă, nici model, că nu poți tu, o creatură, să imiți Necreatul. De aici până la panteism nu mai e decât un pas. Între noi și Dumnezeu este un raport ca de la Tată la fii. Nici un tată nu e mulțumit să-și vadă fiii ținându-se de mâneca lui, incapabili să se descurce singuri în viață. Tatăl spune: <Mă fiule, ți-am dat viață, du-te acum și trăiește-ți-o bine, așa cum te-am învățat, și nu mă face de rușine!>. Și mamă dacă ți-ar fi, după ce te-a născut, nu rămâne legată cu cordonul ombilical de tine. Iar dacă te-a alăptat, te-a și înțărcat la urmă. Căutați ca nimic să nu vă lege, să nu vă devină obsesie, că Dumnezeu e libertate, nu prizonierat. Cum zice acolo: ce folos este să schimbi lanțul de fier cu unul de aur? Cel mai rău lucru dintre toate este să-ți faci obsesie din credință, să-ți faci, Doamne ferește, idol chiar din Dumnezeu!”

Un tânăr care venea adeseori la Frăsinei, la părintele Ghelasie, se plângea că nu se poate dezbara de păcatul desfrânării. Nu era căsătorit și nici nu voia să-și întemeieze o familie deocamdată, pentru că, zicea el, era tânăr și voia să-și trăiască viața. Relațiile lui cu femeile erau oneste, adică nu alerga din floare în floare, cum se zice, dar durau atât cât durau, apoi, pentru că nu putea rămâne singur, cunoștea o alta. Nu era el cel care strica relația, ci la un moment dat lucrurile nu mai mergeau și legătura se desfăcea de la sine. „Aș vrea să rămân cu o femeie toată viața, să-mi întemeiez o familie”, mărturisea el, „dar dacă nu se arată încă persoana potrivită, ce să fac?...”.

La un moment dat, părintele Ghelasie se decise să ia taurul de coarne, și lăsând deoparte delicatețea, îl întrebă frontal pe tânăr: „Mă tăticule, eu trebuie să știu ceva: matale ești așa, cum se zice, armăsar, adică, înțelegi, e musai să...”

„Nu, părinte, nicidecum”, răspunse tânărul fără să stea pe gânduri. „Nu sunt din aceia care nu pot să stea fără femeie, fără să conteze prea mult cum este, femeie să fie. Pentru mine relația aceasta vine dintr-o nevoie mult mai subtilă, care nu începe de la trup, ci de la o anumite emoție estetică, care se poate numi la un moment dat și artă, dacă vrei... Între mine și o femeie care-mi place, cu care vreau să fiu împreună, lucrurile pornesc întotdeauna de aici, de la această stare a unui frumos senzual, care ne cuprinde pe amândoi, dar care cred că vine mai întâi de la mine către ea...”

„Mă fiule”, îl întrerupse părintele, „dacă ziceai că ești armăsar, te iertam mai ușor, că ești tânăr; dar așa, după tot ce-mi spuseși, cu chemarea „artistică”, e clar că te ține aghiută. Așa că fugi, nu mai sta, că e foc!”.